

EURÓPAI
BIZOTTSÁG

Brüsszel, 2020.5.20.
COM(2020) 532 final

A BIZOTTSÁG JELENTÉSE

Németország

**Az Európai Unió működéséről szóló szerződés 126. cikkének (3) bekezdése szerinti
jelentés**

A BIZOTTSÁG JELENTÉSE

Németország

Az Európai Unió működéséről szóló szerződés 126. cikkének (3) bekezdése szerinti jelentés

1. BEVEZETÉS

2020. március 20-án a Bizottság közleményt fogadott el a Stabilitási és Növekedési Paktum általános mentesítési rendelkezésének aktiválásáról. Az 1466/97/EK rendelet 5. cikkének (1) bekezdésében, 6. cikkének (3) bekezdésében, 9. cikkének (1) bekezdésében és 10. cikkének (3) bekezdésében, valamint az 1467/97/EK rendelet 3. cikkének (5) bekezdésében és 5. cikkének (2) bekezdésében meghatározottak szerinti rendelkezés elősegíti a költségvetési politikák összehangolását súlyos gazdasági visszaesés idején. Közleményében a Bizottság megosztotta a Tanáccsal azt a véleményét, miszerint a Covid19-járvány következtében várható súlyos gazdasági visszaesés miatt a jelenlegi feltételek lehetővé teszik a rendelkezés alkalmazását. A tagállamok pénzügyminiszterei 2020. március 23-án egyetértettek a Bizottság értékelésével. Az általános mentesítési rendelkezés aktiválása lehetővé teszi a középtávú költségvetési célhoz vezető kiigazítási pályától való átmeneti eltérést, ha ez középtávon nem veszélyezteti a költségvetés fenntarthatóságát. A korrekciós ág tekintetében a Tanács a Bizottság ajánlására úgy is határozhat, hogy módosított költségvetési pályát fogad el. Az általános mentesítési rendelkezés nem függeszti fel a Stabilitási és Növekedési Paktum eljárásait. Lehetővé teszi a tagállamok számára, hogy eltérjenek az általában alkalmazandó költségvetési követelményektől, a Bizottság és a Tanács számára pedig biztosítja annak lehetőségét, hogy a Paktum keretében meghozzák a szükséges szakpolitikai koordinációs intézkedéseket.

A német hatóságok által 2020. március 31-én bejelentett és azt követően az Eurostat által megerősített adatok¹ azt mutatják, hogy a német államháztartási egyenleg 2019-ben a GDP 1,4 %-át kitevő többletet ért el, miközben a bruttó államadósság a GDP 59,8 %-át tette ki. A 2020. évi stabilitási program szerint Németország 2020-ra a GDP 7,25 %-ának megfelelő hiányt tervez, míg az adósság a tervek szerint a GDP 75,25 %-a lesz.

A 2020-ra tervezett hiány prima facie azt bizonyítja, hogy a Stabilitási és Növekedési Paktum értelmében túlzott hiány áll fenn.

Mindezek alapján a Bizottság ezért elkészítette ezt a jelentést, amely elemzi Németország Szerződésben foglalt hiánykritériumnak való megfelelését. Az adósságkritérium teljesítettnek tekinthető, mivel az adósságráta 2019-ben a Szerződés által a GDP 60 %-ában megállapított referenciaérték alatt van. Megvizsgálja az érdemleges tényezőket és megfelelően figyelembe veszi a Covid19-világjárványhoz kapcsolódó számottevő gazdasági sokkhatást.

¹ <https://ec.europa.eu/eurostat/documents/2995521/10294648/2-22042020-AP-EN.pdf/6c8f0ef4-6221-1094-fef7-a07764b0369f>

1. táblázat Költségvetési hiány és államadósság (a GDP %-ában)

		2016	2017	2018	2019	2020 BIZ	2021 BIZ
Hiánykritérium	Államháztartási egyenleg	1,2	1,2	1,9	1,4	-7,0	-1,5
Adósságkritérium	Bruttó államadósság	69,2	65,3	61,9	59,8	75,6	71,8

Forrás: Eurostat, a Bizottság 2020. tavaszi előrejelzése

2. HIÁNYKRITÉRIUM

A 2020. évi stabilitási program alapján Németország államháztartási hiánya 2020-ban várhatóan eléri a GDP 7,25 %-át, azaz meghaladja a Szerződésben szereplő, a GDP 3 %-ában meghatározott referenciaértéket, és ahhoz nem marad közel.

A Szerződésben meghatározott referenciaérték 2020-ra tervezett túllépése kivételes, mivel súlyos gazdasági visszaesés eredménye. A Covid19-világjárvány hatását figyelembe véve a Bizottság 2020. tavaszi előrejelzése a 2020. évi reál-GDP 6,5 %-os csökkenését vetíti előre.

A Bizottság 2020. tavaszi előrejelzése alapján az államháztartási hiány 2021-ben a GDP 3 %-a alá esik, így a Szerződésben meghatározott referenciaérték tervezett túllépése átmeneti. Azonban ezeket az előrejelzéseket rendkívül nagy fokú bizonytalanság övezi.

Összegezve, a 2020-ra tervezett hiány meghaladja a Szerződésben szereplő, a GDP 3%-ában meghatározott referenciaértéket, és ahhoz nem marad közel. A tervezett túllépés a Szerződés és a Stabilitási és Növekedési Paktum szerinti meghatározás értelmében véve kivételesnek, és jelenleg átmenetinek minősül. Így az elemzés arra enged következtetni, hogy a Szerződés és az 1467/97/EK rendelet értelmében a hiánykritérium prima facie nem teljesül.

3. ÉRDEMLEGES TÉNYEZŐK

A Szerződés 126. cikkének (3) bekezdése úgy rendelkezik, hogy ha egy tagállam nem felel meg az egyik vagy mindkét említett kritériummal kapcsolatos követelményeknek, a Bizottság erről jelentést készít. A Bizottság jelentése „figyelembe veszi, hogy a költségvetési hiány meghaladja-e az állami beruházások kiadásait, valamint minden egyéb érdemleges tényezőt, beleértve a tagállam középtávú gazdasági és költségvetési helyzetét”.

Ezeket a tényezőket tovább pontosítja az 1467/97/EK rendelet 2. cikkének (3) bekezdése, amely arról is rendelkezik, hogy kellő figyelmet kell fordítani „minden olyan egyéb tényezőre, amely az érintett tagállam véleménye szerint érdemleges a hiány- és adósságkritériumoknak való megfelelés átfogó értékelése szempontjából, és amelyet az adott tagállam a Tanács és a Bizottság elé terjesztett”.

Ami a hiánykritériumnak való 2020. évi megfelelést illeti – az 1467/97/EK rendelet 2. cikkének (4) bekezdésében foglaltak szerint –, mivel a GDP-arányos államadósság 2020-ban a tervek szerint meghaladja a 60 %-os referenciaértéket és nem teljesül a kettős feltétel – vagyis az, hogy a hiány közel marad a referenciaértékhez és a referenciaérték túllépése

átmeneti –, az érdemleges tényezők nem vehetők figyelembe a Németországra vonatkozó, túlzott hiány fennállásáról szóló határozathoz vezető lépések során.

A jelenlegi helyzetben a 2020 tekintetében figyelembe veendő további kulcsfontosságú tényező a Covid19-világjárvány gazdasági hatása, amely igen jelentős mértékben befolyásolja a költségvetési helyzetet, és rendkívül bizonytalan kilátásokat eredményez. A világjárvány miatt sor kerül az általános mentesítési rendelkezés alkalmazására is.

3.1. A Covid19-világjárvány

A Covid19-világjárvány komoly gazdasági sokkhoz vezetett, amelynek számottevő negatív hatása van az Európai Unió egészében. A GDP-növekedésre jelentett következmények a járvány időtartamától és a nemzeti hatóságok által, valamint európai és világszinten a járvány terjedésének lassítása, a termelőkapacitások védelme és az aggregált kereslet támogatása érdekében hozott intézkedések időtartamától függenek majd. A tagállamok olyan költségvetési intézkedéseket fogadtak el, illetve jelenleg is dolgoznak olyan költségvetési intézkedések elfogadásán, amelyek célja az, hogy növeljék az egészségügyi rendszerek kapacitását, és segítséget nyújtsanak a válság által különösen súlyosan érintett egyéneknek és ágazatoknak. Jelentős likviditástámogatási intézkedések és egyéb garanciák elfogadására is sor került. Részletesebb információk függvényében az illetékes statisztikai hatóságoknak meg kell vizsgálniuk, hogy az említett intézkedések azonnali hatással vannak-e az államháztartási egyenlegre, vagy sem. Az említett intézkedések a gazdasági tevékenység visszaesésével együtt a költségvetési hiány és az államadósság jelentős mértékű megnövekedéséhez fognak vezetni.

3.2. A középtávú gazdasági helyzet

A gazdasági növekedés 2019-ben elérte a 0,6 %-ot, ami első sorban a belföldi kereslet teljesítményének tudható be. Mindazonáltal, tekintettel a Covid19-világjárványra, a Bizottság 2020. tavaszi előrejelzése a GDP 6,5 %-os csökkenését vetíti előre 2020-ban, ami tükrözi a kijárási korlátozási intézkedések által a gazdasági tevékenységben okozott zavarokat és a külső kereslet eddig soha nem látott visszaesését 2020 első felében. A lakossági fogyasztást várhatóan súlyosan érinti a megnövekedett fogyasztói bizonytalanság, a megnövekedett munkanélküliség és a bérnövekedés hirtelen visszaesése. 2020-ban az üzleti befektetések is jelentősen visszaesnek, mert a növekvő bizonytalanság és a várható keresletcsökkenés minden bizonnyal hatással lesz a vállalatok befektetési terveire. A makrogazdasági kilátásokat azonban a Covid19-világjárvány időtartamával és gazdasági hatásával kapcsolatos rendkívüli bizonytalanság jellemzi. Ez enyhítő tényező annak értékelése során, hogy a tagállam 2020-ban megfelel-e a hiánykritériumnak.

3.3. A középtávú költségvetési helyzet

A tényadatok és a Bizottság 2020. tavaszi előrejelzése alapján Németország 2019-ben teljesítette a középtávú költségvetési célját.

A német parlament 2020. március 25-én elfogadta a 2020. évre szóló pótköltségvetést, amelynek célja a gazdaság Covid19-világjárvány hatásai elleni védelmét szolgáló különböző és jelentős intézkedések finanszírozása, valamint a gazdasági tevékenységek visszaesése okozta adóbevétel-kiesések kompenzálása. Az említett intézkedések közé tartozik az egészségügyi ágazatnak és a Covid19-vírus elleni oltóanyag kifejlesztéséhez nyújtott támogatás, de elsősorban a gazdaság stabilizálására irányulnak a vállalatoknak nyújtandó likviditási támogatás, a kisvállalkozásoknak és az önfoglalkoztatóknak nyújtott támogatás, valamint az emberek munkában tartását célzó csökkentett munkaidős foglalkoztatási programok révén.

A stabilitási program felsorolja a különböző elfogadott intézkedéseket, melyek egyrészt összesen több mint 450 milliárd EUR összegű (a GDP 14 %-át kitevő) közvetlen támogatási intézkedésekből, és 800 milliárd EUR összegű (a GDP 25 %-át kitevő) további hitelgaranciákból állnak. Az automatikus stabilizátoroknak betudható adóbevétel-kieséseket és a lehetővé tett adóhalasztásokat figyelembe vevő várható költségvetési hatás 2020-ban a GDP -7,2 %-a. A tényleges költségvetési hatás a támogatási intézkedések igénybe vételétől és a garanciák lehívásától is függ. A költségvetési kilátásokat ezért szintén a Covid19-világjárvány okozta nagy fokú bizonytalanság jellemzi.

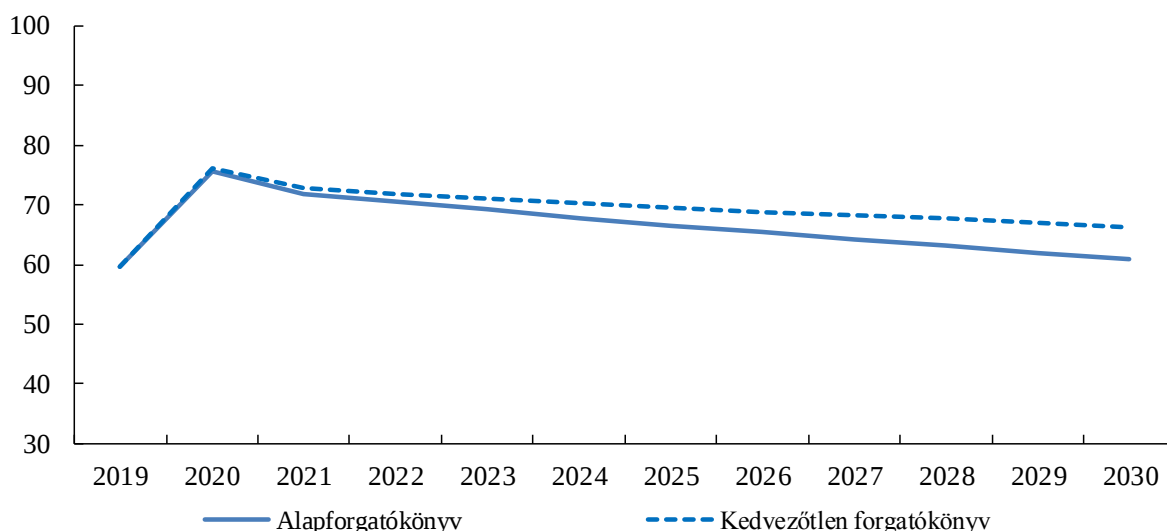
3.4. Az államadósság középtávú alakulása

A Bizottság 2020. tavaszi előrejelzése szerint a GDP-arányos államadósság a 2019. évi 59,8 %-ról 2020-ban várhatóan 75,6 %-ra emelkedik.

Az adósságfenntarthatósági elemzés a Bizottság 2020. tavaszi előrejelzésében frissült. Összefoglalva, az adósságfenntarthatósági elemzés szerint a kockázatok ellenére középtávon fenntartható marad az adósság, figyelembe véve jelentős enyhítő tényezőket is (többek között az adósságprofil). Mindenekelőtt, noha a Covid19-válság következtében romlott az államadósság, az alapforgatókönyv szerinti GDP-arányos államadósság középtávon várhatóan fenntartható (csökkenő) pályán lesz².

² Az alapforgatókönyv a Bizottság 2020. tavaszi előrejelzésén alapul. 2021 után feltételezhető a költségvetési politika fokozatos kiigazítása az uniós gazdasági és költségvetési koordináció és felügyelet keretrendszerével összhangban. A reál-GDP növekedésének előrejelzése az úgynevezett EPC/OGWG T+10 módszer szerint történik. Ebben a keretben a (reál) tényleges GDP-növekedést a potenciális GDP-növekedés határozza meg, és minden további (a költségvetési multiplikátoron keresztül) figyelembe vett költségvetési kiigazítás befolyásolja. Az infláció a feltételezések szerint fokozatosan 2 %-hoz közeledik. A kamatlábakra vonatkozó feltételezéseket a Bizottság szolgálatai a pénzügyi piaci várakozásokkal összhangban határozzák meg. A kedvezőtlen forgatókönyv az alapforgatókönyvhöz képest magasabb kamatlábakat (500 bázisponttal) és alacsonyabb GDP-növekedést (-0,5 százalékponttal) feltételez (az előrejelzés teljes időhorizontján).

1. ábra: GDP-arányos államadósság, Németország, a GDP %-ában

Forrás: a Bizottság szolgálatai

3.5. A tagállam által előterjesztett egyéb tényezők

A német hatóságok 2020. május 19-én az 1467/97/EK rendelet 2. cikkének (3) bekezdésével összhangban az érdemleges tényezőket ismertető levelet továbbítottak. Az előző szakaszokban bemutatott elemzés már lényegében tartalmazza a hatóságok által előterjesztett kulcsfontosságú tényezőket.

4. KÖVETKEZTETÉSEK

A stabilitási program alapján Németország államháztartási hiánya 2020-ban a tervek szerint eléri a GDP 7,25 %-át, így meghaladja a Szerződésben szereplő, a GDP 3 %-ában meghatározott referenciaértéket. A tervezett túllépés kivételesnek, és jelenleg átmenetinek minősül.

A Szerződéssel és a Stabilitási és Növekedési Paktummal összhangban ez a jelentés az érdemleges tényezőket is megvizsgálta.

Ami a hiánykritériumnak való 2020. évi megfelelést illeti – az 1467/97/EK rendelet 2. cikkének (4) bekezdésében foglaltak szerint –, mivel a GDP-arányos államadósság 2020-ban a tervek szerint meghaladja a 60 %-os referenciaértéket és nem teljesül a kettős feltétel – vagyis az, hogy a hiány közel marad a referenciaértékhez és a referenciaérték túllépése átmeneti –, az érdemleges tényezők nem vehetők figyelembe a Németországra vonatkozó,

túlzott hiány fennállásáról szóló határozathoz vezető lépések során.

Összességében az elemzés arra enged következtetni, hogy a Szerződésben és az 1467/97/EK rendeletben meghatározott hiánykritérium nem teljesül.